

Media ja lehdistö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 14/22
Luxemburgissa 25.1.2022

Tuomio asiassa C-181/20
VYSOČINA WIND

Unionin tuomioistuin toteaa sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun direktiivin 2012/19 osittain pätemättömäksi siltä osin kuin tässä direktiivissä veloitetaan aurinkosähköpaneelien tuottajat rahoittamaan näistä paneeleista aiheutuvan romun jätehuollon kustannukset, kun paneelit on saatettu markkinoille mainitun direktiivin voimaantulopäivää aiempänä päivänä

Lisäksi tämä direktiivi on esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa veloitetaan sen voimaantulopäivän jälkeen markkinoille saatettujen aurinkosähköpaneelien käyttäjät rahoittamaan nämä kustannukset

Vysočina Wind on tšekkiläinen yhtiö, joka harjoittaa sellaisen aurinkovoimalan toimintaa, joka on varustettu 13.8.2005 jälkeen markkinoille saatetuilla aurinkosähköpaneeleilla.

Se on osallistunut Tšekin jätelaissa nro 185/2001 (jäljempänä jätelaki)¹ säädetyn velvollisuuden mukaisesti aurinkosähköpaneeleista aiheutuvan romun jätehuollon kustannusten rahoittamiseen ja maksanut tällä perusteella maksuja vuosien 2015 ja 2016 aikana.

Vysočina Wind katsoi kuitenkin, että tämä maksuvelvollisuus johtui sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun direktiivin 2012/19² virheellisestä täytäntöönpanosta ja että näiden maksujen maksaminen merkitsi vahinkoa, ja nosti Tšekin tuomioistuimissa vahingonkorvauskanteen Tšekin tasavaltaa vastaan. Tässä yhteydessä Vysočina Wind väitti, että jätelain säännöksessä säädetty aurinkosähköpaneelien käyttäjien maksuvelvollisuus ei noudata direktiivin 2012/19 13 artiklan 1 kohtaa, jonka mukaan sähkö- ja elektroniikkalaitteiden tuottajat, eivät käyttäjät, vastaavat 13.8.2005 jälkeen markkinoille saatetuista aurinkosähköpaneeleista aiheutuvan romun jätehuollon kustannuksista.

Koska Vysočina Windin kanne hyväksyttiin sekä ensimmäisessä oikeusasteessa että muutoksenhakuasteessa, Tšekin tasavalta teki kassaatiovalituksen Nejvyšší soudiin (ylin tuomioistuin, Tšekki).

Unionin tuomioistuin (suuri jaosto), jolle Nejvyšší soud on esittänyt ennakkoratkaisupyyntöä, yhtäältä lausuu direktiivin 2012/19 13 artiklan 1 kohdan tulkinnasta ja pätevydestä ja toisaalta täsmentää edellytyksiä, joilla jäsenvaltio on vastuussa unionin oikeuden rikkomisesta direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

Unionin tuomioistuin vahvistaa direktiivin 2012/19 sanamuodon tulkinnan pohjalta ensiksi, että **aurinkosähköpaneelit ovat** direktiivissä 2012/19 tarkoitettuja **sähkö- ja elektroniikkalaitteita**, joten tämän direktiivin 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti mainittujen paneelien tuottajat, eivät käyttäjät (kuten Tšekin lainsäädännössä säädetään), ovat vastuussa 13.8.2012 eli tämän direktiivin voimaantulopäivästä alkaen markkinoille saatetuista paneeleista aiheutuvan romun jätehuollon kustannusten rahoittamisesta.

¹ Jätteistä ja tiettyjen lakien muuttamisesta annetun lain nro 185/2001 (zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů) 37p §.

² Sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta 4.7.2012 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/19/EU (EUVL 2012, L 197, s. 38; jäljempänä direktiivi 2012/19).

Toiseksi unionin tuomioistuin tarkastelee direktiivin 2012/19 13 artiklan 1 kohdan pätevyyttä siltä osin kuin tätä säännöstä sovelletaan 13.8.2005 jälkeen eli ennen tämän direktiivin voimaantuloa markkinoille saatettuihin aurinkosähköpaneelisiin.

Tältä osin unionin tuomioistuin toteaa aluksi, että vaikka oikeusvarmuuden periaate estää uuden oikeussäännön soveltamisen ennen sen voimaantuloa päättyneeseen tilanteeseen, sen oikeuskäytännöstä johtuu myös, että uutta oikeussääntöä sovelletaan välittömästi aikaisemman lainsäädännön soveltamisaikana syntyneen tilanteen tuleviin vaikutuksiin samoin kuin uusiin oikeudellisiin tilanteisiin.

Näin ollen unionin tuomioistuin on tarkastanut, voiko direktiivin 2012/19 13 artiklan 1 kohdassa säädetyn oikeussäännön, jonka mukaan tuottajilla, ei käyttäjillä, on velvollisuus varmistaa 13.8.2005 jälkeen markkinoille saatetuista aurinkosähköpaneeleista aiheutuvan romun jätehuollon kustannusten rahoittaminen, kun näistä paneeleista on tullut tai tulee jätettä direktiivin voimaantulopäivästä alkaen, soveltaminen vaikuttaa ennen direktiivin voimaantuloa päättyneeseen tilanteeseen vai koskeeko tämä soveltaminen päinvastoin ennen mainitun direktiivin voimaantuloa syntyneen tilanteen tulevia vaikutuksia.

Koska unionin lainsäädännössä, joka oli voimassa ennen direktiivin 2012/19 antamista, annettiin jäsenvaltioille mahdollisuus valita, vastaako aurinkosähköpaneeliromun jätehuollon kustannuksista jätteiden nykyinen tai aikaisempi haltija taikka näiden paneelien tuottaja tai jakelija, **direktiivillä 2012/19 on ollut vaikutuksia ennen tämän direktiivin voimaantuloa päättyneisiin tilanteisiin** jäsenvaltioissa, jotka olivat päättäneet, että aurinkosähköpaneeliromun jätehuollon kustannuksista vastaavat paneelien käyttäjät eivätkä tuottajat, kuten Tšekin tasavallassa oli tehty.

Tältä osin unionin tuomioistuin tarkentaa, että uuden oikeussäännön, jota sovelletaan aiemmin päättyneisiin tilanteisiin, ei voida katsoa olevan oikeudellisten toimien taannehtivuuskiellon periaatteen mukainen siltä osin kuin sillä muutetaan jälkikäteen ja ennalta arvaamattomasti sellaisten kustannusten jakautumista, joiden aiheutumisesta ei voida enää välttää. Käsiteltävänä olevassa asiassa **aurinkosähköpaneelien tuottajat eivät ole voineet ennustaa paneelien suunnittelun yhteydessä, että niiden olisi myöhemmin varmistettava näistä paneeleista aiheutuvan romun jätehuollon kustannusten rahoittaminen.**

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin **toteaa direktiivin 2012/19 13 artiklan 1 kohdan pätemättömäksi siltä osin kuin siinä velvoitetaan tuottajat rahoittamaan 13.8.2005–13.8.2012 markkinoille saatetuista aurinkosähköpaneeleista aiheutuvan romun jätehuollon kustannukset.**

Kolmanneksi unionin tuomioistuin toteaa, ettei se, että jätelakiin on sisällytetty yli kuukausi ennen direktiivin 2012/19 antamista tämän direktiivin vastainen säännös, jossa säädetään aurinkosähköpaneelien käyttäjien maksuvelvollisuudesta, voi sellaisenaan merkitä sitä, että Tšekin tasavalta on rikkonut unionin oikeutta, koska ei voida katsoa, että direktiivissä säädetyn tavoitteen saavuttaminen olisi vakavasti vaarantunut ennen kuin tästä direktiivistä on tullut osa unionin oikeusjärjestystä.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127